

BÁCSMEGYEI FÜGGETLENSÉG

A BÁCS-BODROG VÁRMEGYEI ÉS A ZOMBORI FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

ELŐFIZETÉSI ÁR: Egész évre 10 kor., félévre 5 kor., negyedévre 3 kor. — Néptanítók részére: Egész évre 8 kor., félévre 4 kor. — Egyes szám ára 10 fillér.
Megjelenik: vasárnap és csütörtökön.

Felelős szerkesztő:

Dr. Jovánovits József.

Főmunkatárs:

Dr. Kiss Dezső.

Laptulajdonos a „Zombori Függetlenségi Párt.”

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Erzsébet-körút 13. sz. hová a lapot illető közlemények és az előfizetések küldendők. — Kéziratokat a szerkesztőség nem ad vissza. Szerkesztőség és kiadóhivatal telefonszáma: 76.

Szociálista mozgalmak.

II.

Munkát s ezáltal kenyérkeresetet kell adni népünknek.

Ilyen foglalkoztatás volna:

1. Ha államköltségen, de sürgősen megkezdendő volna a Budapest—Szabadka—Óbecse csatorna építése. Már az építésnél számtalan parlagon heverő munkáskéz nyerne foglalkoztatást, de meg a csatorna parton létesítendő ipartelepek munkatermeiben meg lehetne adni a kenyérkereseti forrásokat, melyek most hiányoznak.

Egy más alkalommal volt már szerencsém ezen tervezett csatorna felbecsülhetetlen hasznait a jövőt illetőleg előtárni. Előnyös volna ez nemesak agrár, de merkantil szempontból is. S bár az ellenkező érdeket képviselők részéről heves támadásoknak voltam kitéve: nem vagyok eltántorítható azon meggyökerezett erős meggyőződésemtől, hogy ezen berendezkedés az államra míg egyrészt feltétlenül fructuális, közlakosságunkra másrészt határozottan áldást, jólétet hozó volna különösen akkor, ha a fővonal tápesatornája lenne az abból kiágazó öntöző csatornák hálózatának. Hollandiát és felső Olaszországot a helyszínén volt szerencsém többszörösen beható tanulmány tárgyává tenni. Érintkeztem a vizet használó néppel. S midőn a vizet használó közönség meggyőző előadásból és kézenfekvő eredményekből szereztem meggyőződést a vízhasznosítás óriási fontosságáról, akkor szilárdult meggyőződéssé bennem az a vélemény, hogy nekünk sem szabad hátra maradnunk, hogy küzdőnk kell holland módra szívosan, két könyökkel, addig, míg a boldogság állapotát, mely még nálunk a távol jövő sűrű ködében rejti derengő fénysugarát — mielőbb elérjük.

2. Teremtünk kell gyáripárt. Hiszen igazán szégyen és elszomorító dolog, hogy nyers terményeink nem itt dolgoztatnak fel, hogy a feldolgozási költségek hasznai idegen államok polgárainak zsebébe vándorolnak, míg a honi nyerstermékekből idegenben kikészített iparcikk drága pénzen jut ismét a termelő kezei közé, hogy hyperbolával éljek akként, hogy az általa termelt nyerstermékek eladási árát kénytelen kiadni az idegenből visszaszármazott iparcikkéért anélkül, hogy a kikészítési hasznokban participált volna.

Hogy ez a szomorú állapot tényleg így van, azt nem kell bizonyítanom, ezt mindenki látja, ki nem vakabb a jerichoí vaknál.

Pedig mily előnyösen változnék ezen elszomorító kép, ha a füstölő gyárkémények munkatermeiben munkát nyerne az a nép, mely azt keresi, ha megszűnnék a kenyértelenség az által, hogy ezen munkatermek asztalainál testi szervezetüknek megfelelő foglalkozást nyernének a 14—18 évek közötti ifjak és lányok.

Igen ám, de a mai parlament önképzőköri nivóra süllyedt tanástermeiben, meddő immár éremlyítően unalmas, nemzetellenes politikai, közjogi viták folynak csak, sőt dul a személyeskedés hiábavaló harca a helyett, hogy az állampolgárok helyzete javításának módjai kerülnének szóba. Miközben az elhanyagolt nép között virágozik az anarcho-szociálizmus mérgező növénye, miként a nem mivelt szántó mezején felburjánzik a kártékony gyomok sokasága.

3. A háziipar fejlesztése és állami támogatása intenzívebb módon lenne eszközözendő. Hisz a háziipar leginkább téli foglalkozása népünknek, oly időszakban űzi azt, mikor egyéb külfoglalkozása nincsen.

Ámde mit ér ez, ha látjuk, hogy ezen háziipar terjedelme kicsiny, bár egyes helyeken örvendetesen bővül, de még mindig nem érte el azon fokot, amelyen hivatását betöltheti.

Azt hiszem, akként lehetne fel lendítését elősegíteni, ha az ország több nevezetes pontján állandó háziipar elárúsító csarnokok rendeztetnének be (mint már megtörtént egyes nagyobb állomásokon), melyekben a tyilim, szerb vászon-csipke, vessző, gyékény stb. fonás-termékeket lehetne olcsó áron elárúsítás végett elhelyezni.

4. Végre kellene hajtani teljes szigorral az uzoratórvényt, még pedig a kisebb vidéki uzorás pénzüzetekkel szemben. Hiszen ezen kis pénzüzetek évi mérlegeiből látjuk, hogy mily nagy mérvben sujtja a hitelt igénybe vevőket a kiténtetett drága kölcsön. S ezen uzorás intézetek quasi védelme alatt állanak a törvényszékeknek, hova mérlegeik beterjesztetnek, ahol elnézik, hogy kezelési díj, könyvelési díj, intézési díj, váltó-kötvény kiállítás díj címén miként sarcoltatik népünk.

5. Revízió alá volna veendő a végrehajtási törvény.

A tisztviselők existenciája védve van azáltal, hogy fizetésük minimuma lefoglalás tárgyát nem képezi, míg a törpe birtokos teljesen ki van szolgáltatva a végelpusztulás veszélyének.

Nem-e lehetne itt is a lefoglalhatóságot 6 holdnál kezdeni. Igaz ugyan, hogy törpe birtokos osztályunk hitele csökkenne, de egyrészt védve lenne egyfelől a könnyelmű adósság csinálás veszedelmétől, de másrészt úgy az ő, mint családja meg lenne mentve a kenyértelenség szomorú állapotától. Végre is az a cél, hogy népünk boldog és megelégedett legyen.

Ezekben voltam bátor röviden előadni azon módokat, melyen népünknek munkát s így a kenyérkereset forrását nyujtanók s melylyel biztosítanók neki azt a mindennapi kenyeret, melyért ma hiába foháskodik napi imájában.

Mindezek azonban nem lennének elegendő segédeszközök, ha a segítség forrása nem fakad a valódi emberszeretéből az altruizusból, melynek utolérhetlen bölcseségű tanait csak az ismeri, akinek szívében az igaz ember szeretet enyhetadó szárnyasapása érte.

Hiszen látjuk, hogy nálunk, habár a 48-as idők szabadszelleme által szült törvényeink megszüntették a rendek, az osztályok uralmát, ámde sajnosan tapasztaljuk, hogy ezen uralom még mindig meg van; mi sem mutatja jobban az ember mély meghasonlottságát, mint a társadalmi állapotok mai — már teljes tarthatatlansága.

Miért? Mert a bársony bölcsőben ringatott arisztokrácia (a születési úgy mint a pénzarisztokrácia) kevélyen vonja vissza kezét a szegény paraszt kérges — de munkát igazoló jobb-jától. Ez a féktelenül fájdalmas állapot nem-e a társadalmi rabszolgaság állapota?

Hisz a főur a világot sem vegyül el a köznépi tisztas soraiba.

Míg ezek a helyzetek léteznek, míg ezek a társadalmi coterriák fennállanak, míg ezen válaszfalak le nem dőlnek, míg az altruizmus felséges elvein álló emberszeretet a társadalmat homogénné nem teszi, míg a felsőbb társadalom — mint olaj a vízben, --- csak felszínen tud uszni, addig nagyon bajos az anarcho-szociálizmus ostromló csapatai ellen erős védbástyát építeni. Mert hisz a talaj, melyre azt építeni akarjuk, a forrongó láva krátere és dőre elbizakodottság lenne azt hinni, hogy büszke göggel, a megvetés száraz galyaival

táplált elégedetlenség tüze ki nem tör s nehéz füstjével nem fojtja meg a büszke bástya kevély lakóit.

Le kell tehát szállni a magasból, törödni kell a néppel, szeretni a népet.

Töröljük le az emberszeretet kendőjével a szenvedők arcáról a keserűség könnyeit.

A magasabb dus jövedelmekben gazdagabb társadalomnak kellene építeni *szegényházakat, menedékházakat*, szaporítani a *lelencek otthonait*, emelni a hajléktalanoknak *munkásházakat*, nyújtani az éhezőknek olesó *nép-konyhai* ételmezt, nyitni a didergőknek *melegedő* szobákat, mert ekkor barátságosabban int le reá palotái rideg márványesarnokaiból ősemek mosolygó képmása.

Vegye gondozás, szigorú felügyelete alá az állam az összes iskolákat, mert tűrhetetlen nem modern gondolkodáshoz méltó, hogy vannak felekezeti és nemzetiségi iskolák, hol a más vallású és más nemzetiségű polgár ellen izgatva gyűlöletre tanítják tanuló nemzedékünket ahelyett, hogy a gyermeki fogékony szívbe az igazi egyenlőség, a valódi felebaráti szeretet, a türelem eszméinek nemes gyöngyeit csepegtetnék.

Szóval tegyük jót. Hullajtsunk lázári morzsákat a dus asztalról, hisz e morzsák is táplálékai az éhező csoportnak.

És ha így teszünk, ha szeretünk melege felolvasztja a lázadó szivek gyűlölködő jégkergét, akkor felkereshetjük ismét május elsején a ligetek berkeit, mert ott a szellő lágy fuvalma nem a nemzetietlenség vörös lobogóját fogja lengetni, hanem a megértés oltárán a béke angyala és a boldogság örökméce fog állani.

A legényegylet táncmulatsága.

Március hó 1-én tartotta a zombori r. kath. legényegylet műkedvelői előadással egybekötött farsangi táncmulatságát, mely minden tekintetben fényesen sikerült. A Polgári Kaszinó termei zsuffolóság megteltek és az egybegyűltek száma a 400-at jóval meghaladta. Maga a műkedvelői előadás a közönség feszült érdeklődése mellett folyt le, gyors és gördülékeny rendezéssel s különösen jó hatást keltett a szereplők fegyelmezettsége és az a látható igyekezet, hogy egymást sikerekben felülmulják, mely körülmény az össz sikerre természetesen nagy hatással volt.

Ki kell emelnünk Valeth Jánosné zongorajátékát, ki az előadott klasszikus és magyar darabokkal nagy hatást ért el, amott játékaának precizitásával, itt pedig mély érzésével ragadta el hallgatóit. A Valeth Jánosné és a kis Mihajlovits Ivánka által előadott két négykezes darabban, a mester és tanítványa összhangzatos szép játékot produkáltak s

nemesak technikájukkal, hanem előadásuknak mesterkéletlen, minden affektáció nélküli természetességével keltettek igaz hatást.

Kaich Erzsike előadásán meglátszott, hogy szerepét teljesen átérezte: könnyedén, simán játszott; Kovalovszky István a töle megszokott eleganciával adta elő a „Műkedvelők Dunapetelén“ című zenés-énekes bohóságot Mihajlovits Ivánka ügyes zongorakísérete mellett.

A „Nem jut eszébe“ című egyfelvonásos bohózatban Hoek Jánosné és Knipl Terus régi jó műkedvelői hírnevükhöz méltóan szerepeltek, de ügyes alakítást nyújtott Tieza Teofil is. Scheib Károly ismételt megmutatta, hogy ügyes rajzoló és igen tetszettek rongydarabokból összeállított tájképei is. — Valient Sándor, Dvornák Miklós és Kovalovszky István pedig tréfáikkal állandó derűs hangulatban tartották a közönséget.

Verdinek „La traviata“ című operájából a „Cigányok dala“-t énekelte a kised 7 női és a 6 férfi hangból álló vegyeskar Krizsák Ádám vezetése alatt. Elért sikerükre elég csak annyit megjegyezni, hogy a hallgatóság éneküket megújraza.

A műkedvelő előadás fél 11 órakor ért véget és Fényes Gyula bandája rázendített a csárdásra, melyet körülbelül 120—140 pár táncolt. Szünóra alatt világpostában versenyeztek a kipirult arcú leányok a rendezőség által kitűzött pályadíjért: két egyenlő kiállítású, cukorkákkal dusan megrakott, gyönyörű gyümölestálért. Két kis szőke leány nyerte el a szép díjat: Rados Jucika, ki körülbelül 1600 levelező-lapot kapott és Kaich Erzsike, ki 1375 darab levelező-lapot adott el. A tánc reggeli fél 7 óráig tartott.

Az estélyen felülfizettek: Császár Gyuláné 1 kor., Eckert Jánosné 1 kor., Harmuth József 2 kor. 80 fill., Hermann József 80 fillér, Heck János 1 kor., ifj. Józsa Gábor 40 fillér, Kaich Miklós 2 kor., Knipl János 4 kor., Kulits Ádám 40 fillér, Littvay Péter 40 fillér, Nehl Ádám 40 fillér, Neskovits Jánosné 1 kor., N. N. 40 fillér, N. N. 1 kor. 60 fillér, N. N. 40 fillér, Odry Dániel 80 fill., Pastrovits János dr. 4 kor., Probojosevits M. 40 fill., Récei Gusztáv 3 korona 40 fillér, Szelmann Péter 1 kor., Szemes József 2 kor., Szigethy István 1 kor., Sztrilich Zsigmond 5 kor., Tuna Adolf 1 kor., Ugrý István 2 kor., Ugrý Mihály 2 kor., Valeth Jánosné 2 kor., Vértési Károly 1 korona, Zsulyevits Mihály 80 fillér. Összesen 44 korona. A nemesszívű felülfizetőknek szíves adományukért ez uton is őszinte és hálás köszönetét nyilvánítja az előjáróság.

Bohóc-estély.

A zombori kaszinó egyesületi dalárda f. hó 3-án, hushagyó kedden a polgári kaszinó összes termeiben régi jó hírnevéhez méltó dal- és táncestélyt rendezett. A változatos műsor minden száma nagy tetszést aratott. Maga a dalárda Szentirmay Szerelmi krachjával nyitotta meg a műsort, melyet Szondy István kupléi követtek. A minden kormányt támogató képviselő kacagató alakja,

majd a helyi s az országos közismert furcsaságoknak, ferdeségeknek nagy szellemességgel összeállított képében gyönyörködtünk e kuplék hallásakor. Ugyancsak helyi érdekű volt a dalárda férfikarától énekelve a közös konyha étlapja is. Igazán gyönyörködtünk benne, hanem azért nem kérünk belőle.

A következő számban a bájós *Predragovics* Linesi adott egy magándalt, „A három esők“-ről: a szülőnek, a tanító bácsinak s az „igazi“-nak esőkjáról. Az ének közvetlensége, a biztos fellépés és az a maga kérésellen egyszerűségével vonzó báj, amelyet oly szép harmóniában láttunk együtt, az éneklő nem kevés érdemére szolgál. A tréfás kártyajátékban ismét a dalárda lépett elénk s míg előbbi énekszámunk inkább humoros tartalmával hatott, ez teljesen precíz előadásával vívta ki a közönség nagy tetszését.

Egy tréfás kettősben *Bárdos* Ármín és *Tomesányi* Aladár sikerült alakítása kacagtatott meg bennünket. Utolsónak egy egyfelvonásos életkép maradt, A komédiások. Ez egy közönséges, vándorló színész-truppot mutat be, amely természetesen „elsőrangú“ erőkből áll s amely bekopogtat Bornemissza főbíróhoz, előadási engedélyt és támogatást kér.

A főbíró elveszettnek hitt fia is köztük van. A szerelem s a szülői ház után való vágy haza hozza, szülői házt karokkal fogadják s a megtartandó eljegyzési lakomára a színészeket is meghívják. Ez a mag. Hanem ennek a részletekben való kifejtése, sok helyt szinte a rogyásig kacagató alakítása elejétől végeig állandó derűtségben tartotta a közönséget. Személyeit külön-külön meg kellene dícsérni, de mint legkiválóbbakat, meg kell említenünk a főbíró (Ihoff J.), Zordi színészdirektort, (Alföldy L.) és Ferenc huszárt (Kiss M.), akik természetes játékkal s nagyon ügyes alakításukkal a legkényesebb igényeket is kielégíthették.

Összegezve az eddigieket, a műsorból azt láttuk, hogy az nem annyira a művelzetet tartotta szemé előtt, mint a bohókás mulattatást. És ez sikerült is a legteljesebb mértékben, miért is elismeréssel adózunk a dalárda ügyes karmesterének a műsor megválasztásáért.

Csakhamar kezdetét vette ezután a tánc, fiatal tüzzel-hévvvel járták a párok, annyian, hogy a hely bizony nagyon is szűknek bizonyult. De ezt csak a gardemamák mondják: a fiataloknak a tánc hevében ez eszükbe se jut; sőt talán úgy a jó. Hadd szövődjenek az idillek, esillogjanak a szemek, pihenjen a kebel! Mi boldog az, aki ifjonti hévvvel örülni, vigadni tud! De hallga! Űt az óra. Memento . . .

—1.

Előfizetési felhívás.

Március hó elsejével lapunkra új előfizetést nyitottunk.

Amikor közönségünket új előfizetésre felhívjuk, nem finánciális célok lebegnek szemünk előtt; a mi lapunk-

Vanília,
Császár körte,

Allasch,

Liquor

üveg nélkül

1 liter

1 korona 80 fillér.

27-50-6

Kapható:

ifj. Heindlhofer Róbertnál

Zombor.

nek még csak másodlagosan sem az a célja, hogy bárkinek is anyagi hasznot hozzon. A mi célunk azonos azzal az ideális céllal, melyet a laptulajdonos, a függetlenségi párt maga elé tűzött és e cél: a függetlenségi eszme ápolása, terjesztése, erősítése.

Az ezen cél által megszabott kereteken belül rendületlenül a legradikálisabb szabadelvűség elveit szolgáljuk; kormánytól, hatóságoktól és egyes emberektől függetlenül küzdünk a megállás nélkül való haladásért.

A politikai irányu tevékenységünk mellett, áthatva attól a nemes feladattól, mely a magyar sajtóra hárul, kulturmissziót is akarunk teljesíteni, legfőbb gondoskodásunk tárgyát képezvén lapunk irodalmi színvonalának megőrzése.

Ezekhez a nemes célokhoz kérjük az olvasó közönség támogatását!

Lapunk előfizetési ára:

Egész évre 10 K — f.
Félévre 5 K — f.
Negyedévre 2 K 50 f.

„A Bácsmezei Függetlenség“
kiadóhivatala.

Bács-Bodrog vármegye selyemtenyésztése.

A szekszárdi selyemtenyésztési felügyelőség tartalmas szép jelentésben számol be vármegyénknek a selyemtenyésztési téren elért eredményéről. A jelentés szerint a múlt évben a 128 községben 210,279 darab közterén álló lombosított szederfa után 21,406 selyemtenyésztő 433,775 kgr. gubót termelt és 880,945 koronát keresett. Átlagos keresete 41 korona; legmagasabb keresete egy tenyésztőnek 179 korona volt. Eddig 16,507,304 koronát fizettetett ki a vármegyében. Részben gondatlanság, részben lombhiány miatt 2328 családnál nem sikerült a tenyésztés. Részint községeknek és magánfeleknek, részint törvényhatósági utak befásítására ez ideig 86,762 drb kiültetésre alkalmas szederfa és 13,514,997 drb 2—3 éves szederfa-csemete osztott szét. Ez évben a községi faiskolákból kiültettek 42,954 drb szederfát. Kiültettek közterekre 11,847 darab másnemű fát, pedig a törvény kizárólag szederfák ültetését rendeli el. Ez évben elpusztult 24,799 drb fiatal, 2706 drb öreg szederfa.

Itt felsorolunk néhány selyemtenyésztőt, kik a selyemtenyésztés révén legtöbb keresethez jutottak, részint azért, mivel elegendő szederfalommal rendelkeztek, részint mivel pontosan betartották a tenyésztés körüli eljárást. Így például Bezdán községben Schneiderbeck Ferenc 179 kor. 17 fillért, Kiszács községben Szabados Pál 175 kor. 62 fillért, Ujverbász községben Hudanik József 174 kor. 14 fillért, Kucora községben Schmid György 170 kor. 87 fillért, Magyaránizsa községben Oláh József 166 kor. 04 fillért, Ada községben Vámos Mihály 165 kor. 49 fillért, Paripás községben Herman Ádám 154 kor. 30 fillért, Zombor városban Kovacevits Lajos 153 kor. 56 fillért. Ómoravica községben Kajdoesi Pál 152 kor. 56 fillért, Szilbe-

rek községben Zagusen Stankó 151 kor. 05 fillért keresett.

Városunkat illetőleg a jelentés a következő adatokat tartalmazza:

Zombor városban 1907. évben közterületeken és közutak mellett volt: lombosított szederfa 1,773, lombosított szederfa 4,087. A szokásos csonkítás után 3,624 lombosított szederfa állt rendelkezésre a selyemtenyésztőknek. Egy selyemtenyésztőre átlag 9 fa jutott. Ezen évben tényleg 401 család vállalt selymterpetét. Ezek közül 320 család 9,140 kgr. gubót termelt és 18,841 koronát keresett. Átlagos keresete egy tenyésztőnek 58 korona volt; legmagasabb keresete egy tenyésztőnek 153 koronára rugott. Ezen tenyésztőnek neve Kovacevits Lajos. Gondatlanság miatt 81 családnál nem sikerült a tenyésztés. A selyemtenyésztés megkezdése óta a városban 374,252 korona fizettetett ki.

A faiskolának állapota jó.

H I R E K.

Dalok.

A sötét, fagyos éjszakába
Belezokog egy fájó dal,
Halkan indul egy néma tájra,
Hol a remény már-már kihál.
Messzevonaglik át a csenden,
Hangja mind szabadabban kél,
Igában sanyol komor népnek
Harcí riadót visz a szél.

Aranyos trónok fényköréből
Himnusz harsan az ég felé,
Millió ajkról cseng az ének, —
Szava — rabszolgalelkéké.
Átalviharzik sikon rónán,
S hol ezrek verejtéke hull,
Halkuló, kínos vajudással
A szürke semmisségbe ful.

Engländer Rezsó.

Kinevezés. Az igazságügyminiszter Stieber Richárd pestvidéki törvényszéki díjnokot a kulai kir. bírószághoz irnokká kinevezte.

Arcképleleplezés a Kaszinóban. Szép ünnepély folyt le vasárnap délelőtt a zombori Polgári Kaszinó Egyesület helyiségeiben. A kaszinó megfestette nagyterme számára két év előtt elhunyt agilis elnökének, Pribil Ernőnek életnagyságu arcképét. Ezt az arcképet most leplezték le fényes ünnepély keretében, amelyen valamennyi helyi társadalmi kör képviseltette magát. Az ünnepély a kaszinói dalárda énekével kezdődött. Utána Rácz Soma tanár mondotta el ünnepi beszédét, amelyben szép szavakkal méltatta Pribil Ernő tevékenységét, melyet az egyesület felvirágoztatása érdekében kifejtett. Záradékkul a dalárda a Szózat-ot énekelte.

Hírek az egyházmegyéből. Vaskutra az eddigi adminisztrátor, Scherer Ferenc nevezetett ki plébánosnak. — Kápláni minőségben áthelyeztettek: Polák József Akasztórtól Martonosra, Mészáros Pál Martonosról Topolyára, Czeizlinger Lajos Topolyáról Temerinbe, Schweitzer Ferenc Temerinből Mélykutra.

Elbocsátás a honvédség kötelékéből. A honvédelmi miniszter rendelete folytán Kocsis István és Kontsek László szabadkai 6. honvédség-algezedbeli tartalékos hadnagyok saját kérelmükre a honvédség kötelékéből elbocsájtattak.

Orvosválasztás. Nemesmiliticsen egyhangulag dr. Kemény Lajos, bácsgyulafalvai közsegi orvos lett orvossá megválasztva.

Helyreigazítás. A napközi otthon által rendezett tombolaestélyen befolyt felülfizetésekről közölt kimutatásunk annyiban helyreigazításra szorul, hogy dr. Jovánovits Józsefnek 10 koronát, Márics N. őrnagy 5 koronát fizettek felül.

Tisztújítás a kaszinóban. A zombori polgári Kaszinó egyesület március hó 1-én tartotta meg tisztújító közgyűlését, amelyen elnökké Vojnits István, alelnökké Popovits Sebő, igazgatóvá Krizmanits Imre, aligazgatóvá Petényi József, pénztárossá Mátrai Zsiga, ügyésszé dr. Buják József, jegyzővé Tomcsányi Aladár egyhangulag megválasztották.

Református istentisztelet és közgyűlés. A zombori ref. gyülekezet folyó évi március hó 8-án délelőtt 10 órakor az ág. ev. imaházban istentiszteletet, ennek végeztével pedig a gondnokok és presbiterok újraválasztása céljából egyházi közgyűlést tart, melyre a hívek egyben meghívotnak. Arany Gusztáv r. lelkész. Kozma László e. gondnok.

Jutalmazás. A földmivélségi magy. kir. miniszter Novoszell Jánosnak, az országos gazdasági eselődsegélypénztár zentai helyi bizottsága intézőjének a segélypénztár érdekében kifejtett buzgó tevékenysége elismerésül 100 korona jutalmat utalványozott.

A zombori ügyvédi egylet minapi tisztújító közgyűlésen megejtett választás eredménye a következő: Elnök lett: dr. Strasser Lajos, alelnök dr. Lallosevits János, titkár dr. Pataj Sándor, pénztáros dr. Buják József. Választmány: Kozma László, dr. Gál Rezső, dr. Gombos Ignác, dr. Guttmann Zsigmond, dr. Mayer Nándor, dr. Czeisel Lajos, Paul Kálmán. Számvizsgáló bizottság: dr. Bikár Voin, dr. Masirevits Sándor, dr. Pasztrovits János.

Vivókurzus Zomborban. Agrima Gyula okleveles vivómeister Zomborban Csihás Benő utca 20. szám alatt vivókurzust nyitott. Agrima, aki a bécsújhelyi vivóakadémián szerezte oklevelét, hosszabb időn át a katonáknál volt vivómeister, tíz év előtt már Zomborban is működött közmegeledésre s legutóbb Szegeden tartott fenn 8 éven át vivótermet. A vivótanfolyamra jelentkezni lehet délelőtt 10—12 és délután 5—8 óra között. A tanulóiúság kedvezményes áron nyerhet kiképzést e nemes sportban.

A történelmi tarsulat közgyűlése. A Bácsbodrog vármegyei történelmi tarsulat március 22-én tartja meg Zomborban a vármegyeház kistermében az ideai rendes közgyűlését.

Gyászhir. Özv. Humann Mihályné szül. Turcsányi Rozália hosszas szenvedés után meghalt Doroszlón. Az elhunytban Mayer Ignácé édes anyját gyászolja.

A bácsmezei telefonhálózat új állomásai. A temesvári posta- és távirada igazgatóság értesítése szerint, a vármegye területén az óbecse—zsabalyai, szabadka—bajai, szabadka—zenta—óbecsei, ujvidék—titeli, zombor—apatini, zombor—kula—ujverbász—óbecsei és zombor—hódság—palánka—ujvidéki törvényhatósági áramkörök kiépültek és ezzel kapcsolatban Apatin, Bácsalmás, Hódság, Kula, Palánka, Topolya és zsabalyai kir. postatávirada hivataloknál távbeszélő központok létesültek.

A baja—bátaszéki vonal építésének 1908. évi programja. A baja—bátaszéki vonal és a Dunahid építésének 1908. évi programja szerint, a felhasználásra előirányzott hét millió koronából a következő munkálatokat fogják végrehajtani: az al- és felépítményi munkák legnagyobb részét, az összes ártéri hidakat, valamint a többi kisebb hidak és átvezeték falazási munkáit teljesen és a vasszerkezetek szerelését nagyobb részben, a nagy Dunahid falazati munkáit teljesen és a vasszerkezetek szerelését, vegre a magasépítményi munkák nagyobb részét. Az építést a Magyar Építő r.-t. eszközli.

Csöd. A zombori kir. törvényszék Schäffer Geza szatócs, ujverbászi lakos ellen a csődöt elrendelte. Tömeggondnokul dr. Ott Ferenc kulai, helyettesül dr. Zátanyi Dezső zombori ügyvédek nevezettek ki.

Városi közgyűlés. Zombor város törvényhatósági bizottsága március hó 5-én (csütörtök) délután 3 órakor rendkívüli közgyűlést tart a következő tárgysorozattal: 1. A kiküldött bizottság jelentése az óvodák céljaira felajánlott helyek, illetve házak tárgyában. (II-ik szavazás.) 2. A Cservenka városrészben levő Zsák-utca megnyitáshoz szükséges idegen terület megvétele s illetve ennek folytán fölöslegessé váló terület eladása. (II-ik szavazás.) 3. Konyovits István és 9 társa kérvénye a sikarai ut mentén levő városi maradvány földek örök áron leendő eladása iránt. (II-ik szavazás.) 4. A villanyvilágítási bizottság javaslata a magyar Siemens Schneckert műveknek az üzemeltetési szerződés meghosszabbítása iránti kérelme és ezzel kapcsolatban a nappali áramszolgáltatás beindítása tárgyában.

Bácskaiak a lourdesi zárandoklatban. Március 16-án indul az országos magyar zárandoklat a franciaországi Lourdesba, hogy megünnepelje annak az 50 éves fordulóját, hogy a bold. sz. Szűz Bernadettének megjelent. A lefolyt 50 év alatt Lourdes kis község világhírű hely lett, ahová a földkerekség minden részéből vonza a vallásos áhitat az embereket, úgy hogy nemcsak a községnek, hanem a környéknek papsága is rengeteg vagyonra tett szert ez idő alatt. — A március 18-iki magyar zárandoklatot Prohászka Ottokár püspök vezeti, ki mellett az ország minden vidékéről lesznek elküldve a zárandokló magyarok utbaigazítására. A bácsmezeiek elküldetők Lukácsy István szabadkai hitoktató lesz, aki már most is készségesen szolgál minden utbaigazítással. Bácskának csaknem minden nagyobb községe képviselve lesz a zárandoklatban. Ujvidék, Zenta, Obecse, Csantavér, Bácsstopolya, Zombor és Szabadka, melynek vallásos hunyevác és magyar népéből tömegesen jelentkeznek a zárandoklatban való részvételre. A zárandoklat Olaszországon, az olasz és francia Rivierán halad keresztül, mely utólérhetlen bájos virágpompájában bizonyára feledhetetlen emléket hagy a zárandokokban.

Meghalt bánatában. Lőrincz György magyarkanizsai napszámos felesége hosszabb időn át betegeskedett s hosszas betegsége után pár nappal ezelőtt meghalt. Lőrincz Györgyöt annyira elkésztette a felesége halálán való bánata, hogy szénázzal mérgezte magát. Este ugyanis jól megrakta szénrel a kályhát, a csövet pedig elzárta és a kitűdülő szénázzal megölte őt. Halálát hét kis árvája siratja.

Menyegzőről a halálba. A múlt héten esküdött örök hűséget Engi István 27 éves ludasi legény a 16 éves Szebenyei Erzsikének. A lakodalom ludasi szokás szerint két napig tartott. Harmadnap mikor az ifjú pár hozzátartozói a fiatal férjet üdvözölni akarták, sehol sem találták. Végre hosszú keresés után a padláson akadtak rá vérző mellel. Engi azt vallotta, hogy öngyilkosságot akart elkövetni. Beszállították a kórházba.

FARSANG.

Az iparos dalárda műkedvelő előadása. A zombori iparos dalárda vasárnap este megismételte minapi műkedvelő előadását. Az iparosok mulatsága mindig nagyszámu és előkelő közönség részvételével szokott lefolyni. A vasárnapi előadás azonban nem hozta meg a várt sikert, mert közönségünk nagyrészt elvonta onnan az ugyanakkor rendezett többi mulatság. A jelen voltak nagy élvezettel hallgatták végig másodszer is a nagy ötletességgel összeállított, változatos műsort és ismételtelen lelkesen megtapsolták a szereplőket. Az előadást a hajnali órákig tartó tánc követte az Elefánt szálló termeiben.

Álarcos bál. A farsangi mulatságok egyik legmulatságosabbja folyt le vasárnap este a Fehér hajó-hoz címzett szálloda helyiségeiben. A zombori összmunkásság rendezte itt szokásos álarcos bálját, mely az idén is fényesen sikerült. Miniatűr karnevál volt ez a pompás kis mulatság, amelyen vig-

muzsikaszó mellett csörgősapkás bohócok, elegáns dámák, fekete-hajú cigányleányok, frakkos gavallérok és kekszemu igéző menyecskék bizarr összevisszasságban lejtették a táncot. Az érdekes, eleven képnek számos szemlélője is akadt, akik másutt rendezett mulatságokról mentek át néhány percre az álarcos bálba. A szépségversenyben az első díjat Bogdán Annuska nyerte, akit a rendezőség csinos ajándékkal lepelt meg.

A zsabylai kaszinó háziestélye. A nemrégiben megalakult zsabylai kaszinó szombaton tartotta dr. Széchenyi Tamás védnöksége alatt első háziestélyét. Az estélyen nemcsak Zsablya, hanem a környék társadalmának előkelősége is jelen volt. Az estély fényes sikere Széchenyi Tamás érdeme, aki a magyar kaszinó létesítésével társadalmi téren is nagyban mozdítja elő a magyarosodás érdekeit és a magyar nemzeti szellem ápolására különösen nagy gondot fordít.

Farsang Melykúton. Szombaton este a melykúti nagyvendéglőben az iparos kör, a Mészáros György-féle vendéglőben pedig a nemrég alakult új „Társas kör” igen sikerült farsangi bált rendeztek. A befolyt jövedelemből mindkét kör könyvtáralapja csinos összeggel gyarapodik.

IRODALOM.

Az igazság az egyetlen magyar republikánus lap 1908. márciusi számának a tartalma: B. Sch. R. Joggyenlőség. Dr. Fényes Samu. A gondolat szabadsága. Kisteleki Ede. Olyan szelid... Dr. Kadosa Marcel. Költészet. Békefi Antal. Az öreg hangya. Szaboleska Mihály. Csak álmodozva. Csizmadia Sándor. Nincs egyetértés. Pataj Az esküvőre... Dr. Olivecrona Kanut. A halálbüntetés. (Svédből dr. Thót László.) Szerkesztői jegyzetek. Címervédelem. — Stösszel megint zsidó. — Kamarai választások. — A turbulens. — Nagy gond. Irodalom. Színház. Művészet.

HIRDETÉSEK.

FIDIBUSZ

A legkitünőbb és legolcsóbb élclap

Szerkeszti: **HELTAI JENŐ.**

Főmunkatársak: Ambrus Zoltán, Molnár Ferenc, Herczeg Ferenc, Ignatus, Szomori Dezső.

Képei javát: Linek Lajos, Vesztróczy Manó, Paulini Béla, Felcs, Vadász, Erdely, Oláh, Süte, Csukásy, Kóber és Kondor rajzolja.

Péntek délben már kézhez kapják a **FIDIBUSZ-t** vidéki előfizetők a

Előfizetési ára paratlanul olcsó:
Egész évre 6 Kor. Negyedévre 1 K 50 f
Félévre 3 Kor. Egy óra 50 fillér

Egy szám ára **5 kr. (10 fill.)**

Friss, vidám, pajkos eredeti, eleven, érdekes, bátor, díszesen illusztrált heti élclap. Mutatványszámot kívánatra ingyen küld a **FIDIBUSZ kiadóhivatala**

Budapest, Rökk Szilárd-utca 9.

Hirdetmény.
Két darab másfél éves **o szimenthali o**
BIKA
eladó.

Bővebbet: Fernbach Péter szállásán. 25-6-6 Vasutállomás.

1752/tkvi 1908. szám

Árveresi hirdetmény.

A zombori királyi törvényszék, mint telegkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Háhu Anna ósziváci lakos végrehajtónak dr. Bruck Ármán ügygondnok által képviselt ismeretlen tartozkodású Teuchmann Sebő végrehajtást szenvedő elleni 5570 korona 56 fillér tőkekövetelés és járuléki iránti végrehajtási ügyében a zombori kir. törvényszék és kir. járásbíróság területén levő, Ószivác község határában fekvő, az ósziváci 179. számú betétben A. 2. sor, 3788. hr. sz. a. 573 ölnyi szőlőre 292 korona; — A. 7. sor, 3881. hr. 895 ölnyi szántóra 285 korona; — A. 8. sor, 6063. hr. szám alatt felvett 1 hold 331 ölni terjedelmű szántóra 800 korona kikiáltási árban a C. 9 sorszám alatt özvegy Teuchmann Jakabné született Háhu Anna ósziváci lakos javára bekebelezett özvegyi haszonélvezeti jog sérelme nélkül az árverést elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1908. évi május hó 18-ik napjának délelőtti 10 órájkor Ószivác községében megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10 %-át készpénzben, vagy az 1881. évi LX. törvénycikk 42. §-ában jelzett ártolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. szám alatt kelt m. kir. igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. c. 170 §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Zombor, 1908. évi február hó 21-én.

A kir. törvényszék mint tkvi hatóság.

Radány,

kir. tszéki bíró.

48-1

865/1908. sz.

Árlejtési hirdetmény.

Kula község előjárósága ezennel közhírré teszi, hogy a felépítendő II. községi óvoda építési munkálatainak biztosítása céljából 1908. évi március hó 25-ik napján d. e. 10 órakor Kula községében nyilvános szóbeli árlejtés fog tartatni, melyre vállalkozni szándékozók ezennel meghivatnak.

Kikiáltási ár a költségvetésileg megállapított 21594 kor. 90 fill. bánatpénz 10%-a.

Tervek, árlejtési feltételek és költségvetés a községi jegyzői irodában a hivatalos órák alatt betekintés végett közszemlére ki van téve.

Kula, 1908. évi február hó 21-én.

Kugler Béla, Puhálák Mátyás,

jegyző. 44-3-3 bíró.